

Interakcie antibiotík

Antibiotiká (ATB)

- deaktivujú alebo až usmrcujú baktérie vyvolávajúce ochorenia. Neúčinkujú na vírusy.
- sú kauzálne lieky (riešia/liečia príčinu ochorenia) s veľkou indikačnou šírkou (tzn. Určené na užívanie pri mnohých ochoreniach na rôzne baktérie, časti tela a pod.)
- tretia najčastejšie predpisovaná skupina liekov
- úzkospektrálne – účinkujú na užšiu skupinu baktérií / širokospektrálne – ich účinok zasahuje viac druhov baktérií
- často krát sú užívané zbytočne alebo nesprávne

Interakcie (IA)

Interakcie žiadané (príklady)

- Ak jedna látka nestačí na pokrytie celého spektra účinku voči baktériám pri empirickej liečbe. Empirická liečba je liečba „naslepo“ (bez dôkazu konkrétnej baktérie pomocou laboratórneho vyšetrenia) a je vhodná v prípade, keď treba podchytiť infekciu hneď na začiatku bez čakania na základe skúseností lekára.
- Synergický účinok kombinácie liekov - znamená ak kombinujeme lieky z dôvodu spolupráce jednotlivých látok voči infekcii. Napríklad dáme antibiotikum aminoglykozidové spolu s batalaktámovým, čím zvýšime prenikanie antibiotika cez bunkovú stenu baktérie a následné zničenie baktérie.
- Ak sa kombináciou látok zvýšime compliance pacientov, tzn. Pacienti lepšie spolupracujú pri terapii a počúvajú odporúčania lekára/farmaceuta/zdravotnej sestry. To sa v prípade antibiotík deje ak napríklad zjednodušíme dávkovanie tým, že kombinujeme dve látky v jednej tablete a pacient si ľahšie zapamätá užitie raz za 24 hodín ako napr. každých 8 hodín.

Interakcie nežiadané

BETALAKTÁMOVÉ ANTIBIOTIKÁ

- Sú to:
1. penicilíny – účinné látky: *benzylpenicilín (V-PENICILÍN)*, *oxacilín*, *amoxicilín (DUOMOX)*
  2. cefalosporíny – účinné látky: *cefazolín*, *ceftibutén (CEDAX)*, *cefotaxím*
  3. netypycké betalaktámové ATB – účinné látky: *imipeném*
  4. inhibítory betalaktamáz: *kys. klavulánová (AMOKSIKLAV)*

Poznámka: pozor na alergiu na penicilín! Je to vážna reakcia a pokiaľ viete, že ste alergický, dáva sa makrolidové antibiotikum namiesto penicilínového.

IA: aminopenicilíny vs. **antacidá** (lieky, ktoré neutralizujú žalúdočnú kyselinu. Ich hlavný význam je ochrana sliznice žalúdka, dvanástnika a pažeráka) (**MAALOX, LOMAC, HELICID, CONTROLOC, NOLPAZA, PANTOPRAZOL...**) → spomalenie vstrebávania ATB → nižší účinok ATB

Cefalosporíny vs. **alkohol** → antabus

Cesalosporíny + **potrava** → spomalenie vstrebávania ATB, preto sa odporúča užiť liek 2 hodiny pred/po jedle.

MAKROLIDY

Účinné látky: *erytromycín, spiramycín (ROVAMICINE), azitromycín (AZIBIOT, SUMAMED, ZIGILEX..), klaritromycín (FROMILID, KLACID..), telitromycín*

IA: erytromycín/klaritromycín vs. **teofylín** (antihistaminikum – liek na alergie, pomáha tiež rozširovať priedušky napr. pri astme) → zvýši sa hladina teofylínu → toxický účinok = **NEKOMBINOVAŤ!**

erytromycín/klaritromycín vs. **karbamazepín** (antiepileptikum) → karbamazepín sa stáva toxickým a ľahšie sa prejaví jeho nežiaduce účinky = **UPRAVIŤ DÁVKY liečiv a MONITOROVAŤ!**

erytromycín/klaritromycín ↔ **warfarín** (liek na riedenie krvi) → zosilní sa účinok warfarínu → krvácanie = **UPRAVIŤ DÁVKY, MONITOROVAŤ!**

erytromycín/roxitromycín ↔ **cyklosporín** (po transplantáciách, ťažká artritída, psoriáza, och. obličiek) → toxický účinok tohto lieku = **NEKOMBINOVAŤ!**

klaritromycín ↔ **metylprednizolón** (hormonálny liek na alergie, kožné, reumatické, zápalové a i. och.) → toxická kombinácia pre žalúdok a iné nežiaduce účinky metylprednizolónu = **POUŽIŤ AZITROMYCÍN namiesto klaritromycínu!**

TETRACYKLÍNY

Účinné látky: *doxycyklín (DOXIBENE, DOXYHEXAL)*

IA: Užívanie železa, zinku, horčička spolu s tetracyklínmi → znižuje sa účinok ATB a tak zlyháva liečba.

doxycyklín vs. **karbamazepín** (epilepsia) → znižuje sa účinok ATB a tak zlyháva liečba.

doxycyklín vs. **fentyoín** (alergie) → znižuje sa účinok ATB a tak zlyháva liečba.

CHINOLÓNY

Účinné látky: *kyselina nalidixová, norfloxacín (NOLLICIN), ciprofloxacín (CIPHIN), levofloxacín (TAVANIC, LEVALOX)*

IA: chinolóny vs. **antacidá** → spomalenie vstrebávania ATB = **ANTACIDÁ TREBA UŽÍVAŤ 6 HOD. PRED alebo 2 HOD. PO ANTIBIOTIKU!**

chinolóny vs. **perorálne antidiabetiká** → hypo- aj hyperglykémia = **PRAVIDELNÁ KONTROLA GLYKÉMIE!**

ciprofloxacín vs. **teofylín** (na epilepsiu) → toxicita Teofylínu → kŕče = **POUŽIŤ OFLOXACÍN!**

Chinolóny vs. **digoxín** → toxicita digoxínu = **NEKOMBINOVAŤ!**

Chinolóny vs. **antihistaminiká** (na alergie) → zvýši sa hladina liečiv a vznikajú závažné arytmie (poruchy rytmu srdca) = **NEKOMBINOVAŤ!**